

vragers en wagers

Bergkerk, 27 oktober 2024, ds Rob van Essen

Marcus 10:47 "Heb medelijden met mij"!

Het gebed van de blinde Bartimeüs is in de kerken van de Orthodoxie het oergebed - onderdeel van het zogenaamde "Jezus-gebed". Het is een kreet die uit het diepst van een mens opwelt.

Als een mens in barensweën, een mens in doodsnood.

Op zulke plaatsen vinden we het 'schreeuwen' dat Bartimeüs hier doet.

Een blinde - een mens langs de weg bij Jericho. De stad waar lang geleden de bevrijding begon. Toen de verspieters hun ogen de kost gaven in het beloofde land. Maar deze langs de weg *ziet* niet meer. Uitgerangeerd is hij. Een vrager.

Er zitten wat 'vragers' langs de weg die het niet meer zien.

Blind of niet, een mens kan zomaar langs de weg terecht komen, in een ziekenhuisbed, in de WAO, in een rouwproces. Om maar niet te spreken van de miljoenen die in onze wereld door oorlog en dictatuur 'langs de weg' terecht komen, in gevangenissen, martelkamers, in vluchtelingenkampen, asielzoekerscentra. Het is net of de Jericho's van deze wereld, de bolwerken van onderdrukking en ongelof, onneembaar zijn.

En wie besteedt er aandacht aan de mensen langs de weg? Wie ziet ze zitten?

Heel bewust heeft Marcus de aankondiging van Jezus' lijden vooraf laten gaan aan het verhaal van de intocht. Daar werd bij verteld dat de discipelen er niets van begrepen. Het bleef voor hen verborgen. Zo blind als ze zijn voor de weg van Jezus, zo blind zijn ze voor de man langs de weg. Maar wie de mens langs de weg niet ziet - de mens met duizend vragen en angsten - die loopt voorbij aan de mens voor wie Jezus kwam!

Zo'n mens is blind, ook al ziet hij de palmen van Jericho.

Een blinde langs de weg. Maar hij is ook iemands kind. Bar-Timeüs: zoon van! Zoals elk mens het kind is van.... Geboren uit een daad van liefde, voor het geluk bedoeld. Verdriet en lijden beperkt zich niet tot de getroffen, er zijn vaders en moeders, broers en zussen, kinderen. Het diaconaat wil ons er open ogen voor geven dat het niet alleen gaat om die individuele 'arme', maar om de solidariteit die het lijden van de omgeving vraagt. Hier vloeien pastoraat en diaconaat trouwens in één, maar waar eigenlijk niet. Als je *dát* maar ziet, dan gaat er een wereld van mededogen open voor ons allen

"Zoon van David", schreeuwt hij. "Lijd met mij mee!"

De psalmen staan vol van de roep om ontferming. Niet als een literaire bijzonderheid of een liturgisch hoogstandje. Dit roepen is het geboorterecht van de kinderen Gods. Zonder het gebed geen geloof. Want, zo schreef Pascal op zijn 'memorial': God is niet de God van filosofen, maar de God van Abraham, Isaac en Jakob. Waarover de psalmist belijdt: "In hun benauwdheid was ook Hij benauwd". 'In toenemende mate hoor ik - in interviews en ook door collega's de opmerking dat we niet 'persoonlijk' over God moeten denken. Bidden is dan eigenlijk een manier om je te bezinnen of te mediteren. Hoe ouder ik word, temeer besef ik dat de Eeuwige geen uitvergroet mens is. In geen enkel beeld dat we van Hem/Haar maken kan de Eeuwige omvat worden. Maar als we de *aanspreekbaarheid* van de Eeuwige ontkennen, dan is er geen hoop voor de mensen langs de weg. Dan is er geen hoop voor ons. Hij die oren heeft hoort, Hij die ogen heeft ziet!

De omstanders snauwden Bar-Timeüs toe: kop dicht!

Maar Goddank, hij schreeuwde des te harder. Als een dier in nood.

Want als er niet meer gebeden wordt, dan is er geen geloof meer op aarde. Ons Kyrie eleison bereikt Zijn oren! Hoe schril het ook moge klinken in de poging om betweters te overschreeuwen. Schreeuwen kan ons hinderen, dringt zich op. Keurige mensen schreeuwen niet. Maar het evangelie leert ons naar de vraag achter de schreeuw te vragen.

Blind en doof zijn ze, de omstanders en de discipelen. Terwijl de blinde, de vrager, ten diepste de ziende is 'Zoon van David!' Wat jammer dat mensen vaak niet durven vragen. Ik bedoel niet: verlanglijstjes indienen bij God. Maar wagen, roepen, klagen!

"Lijd met mij mee"! Een roep om solidariteit.

In de optiek van de discipelen is er geen plaats voor lijden, meelijden. Nu Jericho gepasseerd is, komt Jeruzalem in het zicht. Zal Jezus daar straks de bordjes verhangen? Straks is het gedaan met lijden en onderdrukking. Ongeduldig staan ze terzijde, terwijl de man die hun feestje verstoort schreeuwt.

Jezus zegt dat ze de blinde bij hem moeten brengen en Hij vraagt: "Wat wilt u dat ik voor u doe?"

Dat is Zijn medelijden. Hij waagt en luistert naar wat de man beweegt, naar de diepste wens van zijn hart. Dat is onze redding: dat er een God is die in ons geïnteresseerd is. En daardoor wordt er hoop in het hart van de blinde geboren. En hij waagt om meer dan medelijden, hij vraagt: 'Heer, zorg dat ik weer kan zien!'

Het is niet het ongeloof dat die waag stelt.

Ja, als we het wonder tot *voorwaarde* maken.

Maar wie dat doet is blind voor het wonder dat God zich in Christus over deze wereld buigt en met ons mee lijdt. Onze pijn en vragen, onze zonde draagt. Daarom schrijft de apostel: 'Ik heb besloten niets anders te weten dan Jezus Christus en die gekruisigd'.

Dat heeft alles met verzoening, schuldvergeving te maken. Maar óók met genezing: door *zijn* striemen is ons genezing geworden!

Behoudenis voor de hele mens.

Jezus vergeeft de verlamde die door zijn vier vrienden gebracht wordt... en richt hem op.

Onze pijn, ons concrete bestaan gaat God ter harte. Ons Kyrië eleison bereikt Zijn oren.

De Gemeente is Christus' lichaam op aarde - soms volgen we Hem op de weg, soms vinden we onszelf langs de weg. En we weten ons geen raad met de vragen.

De ganse schepping zucht... en ook wij!

Bevreesd... de moed zinkt ons in de schoenen. Zoals de discipelen bij de storm op het meer.

Maar dan, als een woord geladen met autoriteit: 'Zie weer!' 'Uw geloof heeft u gered'. Wie op God vertrouwt wordt niet beschaamd.

Onmiddellijk kon hij weer zien, dit mensenkind. Zien is in de bijbel meer dan om je heen kijken. Het is zien waar het op aan komt.

Voor het geluk geschapen mens. Sta op uit je hopeloosheid, want de zoon van David komt voorbij. De mens in wie de hemelse Vader zich helemaal uitsprekt.

Die ons voor gaat op de weg naar Jeruzalem, door lijden en dood heen. In Zijn weg wordt de liefde van de Vader voor ons openbaar. Zijn medelijden is verlossend en geeft het leven weer richting. Niet langer langs de weg, maar op de weg.

Er is hoop voor alle vragers en wagers langs de weg.